

КОСАЧЪТЪ ВАЛИ ДЯДЪ

(Продължение)

Принцесата се много зарадвала и отишла при своя баща, царя на Кейестанъ, и му каза: — Единъ много богатъ човѣкъ, на име Вали Дядъ, ми е изпратилъ деветъ хубави коне и казалъ, че има силно желание да ме види. Азъ искамъ да му изпратя нѣкакъвъ погълъмъ подарѣкъ.

— Ние, наистина, трѣбва да му изпратимъ нѣщо, каквото той не би могълъ да ни върне. Тогава принцесата изпратила двадесетъ мулета, натоварени съ сребро.

Като видѣлъ среброто, Вали Дядъ казалъ: — За мене ли е това? ... Азъ не го желая. Не искамъ постоянно да се страхувамъ, че разбойници могатъ да ме ограбятъ и убиятъ. Взemi единъ товаръ за себе си и останалитѣ ги отнеси на принца отъ Некабадъ.

Абдулъ отнесълъ среброто на принца отъ Некабадъ, като казалъ, че му го праща единъ човѣкъ, който не обича богатството.

— Азъ мисля, че Вали Дядъ не обича богатството, защото е много богатъ, казалъ принцътъ. Но азъ ще му изпратя същото число мулета, натоварени съ злато.

Когато Вали Дядъ видѣлъ мулетата съ златото, той казалъ: — Откарай ги на принцесата отъ Кейестанъ.

Принцесата, изненадана, отишла при баща си.

— Какво да правя, татко? За среброто, което азъ изпратихъ, той ми изпраща злато. Какво означава това?

— Навѣрно той иска да се ожени за тебе, или пъкъ, ако е старъ, да ожени сина си за тебе. И азъ мисля, че ти можешъ да се оженишъ за него. Не винаги принцеситѣ се женятъ за принцове. Стига той да е добъръ човѣкъ.

— Това е вѣрно. Но какво да правимъ сега?

— Да идемъ и да видимъ, какъвъ човѣкъ е той.

Така Царьтъ и Царицата на Кейестанъ, заедно съ принцесата, заобиколени отъ голѣмъ брой придворни, и следвани

отъ множество войска, тръгнаха да посетятъ Вали Дядъ.

А принцътъ отъ Некабадъ събралъ мждрецитѣ отъ своята страна и имъ разправилъ за подарѣцитѣ, които Вали Дядъ му изпратилъ. И имъ казалъ, че желае да знае, кой е този Вали Дядъ.

Единъ отъ тѣхъ казалъ: — Навѣрно, той е нѣкой царъ, който иска да омжи дъщеря си за принца. Само нашиятъ принцъ, измежду всички принцове, не е жененъ. Затова най-добре ще бѣде, ако нашиятъ принцъ посети Вали Дядъ и види неговата дъщеря.

Така принцътъ отъ Некабадъ тръгналъ да посети Вали Дядъ и неговата дъщеря.

Вали Дядъ стоялъ предъ своята малка колиба и спокойно си ядѣлъ една ябълка, когато приятелътъ му Абдулъ запѣхтѣнъ дотичалъ при него.

— Бѣгай, да бѣгаме! Двама царе сж тръгнали да се биятъ и ще се срещнатъ въ нашия градъ.

— Но защо тука ще се биятъ? — запиталъ Вали Дядъ.

— Не знамъ.

— Тогава азъ нѣма защо да бѣгамъ, — казалъ Вали Дядъ и спокойно продължилъ да си яде ябълката.

Следъ малко Абдулъ дошелъ пакъ и му казалъ:

— Тѣ не сж тръгнали да се биятъ, а само да посетятъ нашия градъ.

— Нашиятъ градъ? Какво толкова интересно има въ него?

— Тѣ идатъ на тебе на гости, Вали Дядъ!

— Тогава азъ трѣбва да бѣгамъ, — казалъ Вали Дядъ, — какъ ще посрѣщамъ двама царе въ тази колиба?

Принцътъ отъ Некабадъ и принцесата отъ Кейестанъ дошли близо до града и се срещнали. Тогава принцътъ се приближилъ до царя на Кейестанъ и го запиталъ:

— Вие ли сте царьтъ Вали Дядъ?

— Не, — казалъ царьтъ, — азъ съмъ царя на Кейестанъ и това е моята дъщеря.

— Никога не съмъ виждалъ

КЪМЪ БРАТА СИ

Тежко, брате, се живѣе между глупци неразбрани; душата ми въ огнь тлѣе, сърцето ми въ люти рани.

Отечество мило любя, неговиятъ заветъ пазя; но себе си, брате, губя, тия глупци като мразя.

Мечти мрачни, мисли бурни сж разпнали душа млада; ахъ, ржка си кой ще турне на туй сърдце, дето страда?

Никой, никой! то не знае нито радостъ, ни свобода; а безумно какъ играе въ отзивъ на плачъ изъ народа!

Често, брате, скришомъ плача надъ народенъ гробъ печаленъ; но, кажи ми, шо да тача въ тоя мъртавъ свѣтъ коваренъ?

Нищо, нищо! Отзивъ нѣма на гласъ искренъ, благороденъ; пъкъ и твоята й душа нѣма на гласъ божий — плачъ народенъ Христо Ботевъ

Христо Ботевъ

Роденъ презъ 1848 година въ гр. Калоферъ, загиналъ презъ 1876 година въ борба за свободата на поробената ни тогава родина.

Затова Ботевъ днесъ се тачи не само като единъ отъ най-голѣмитѣ ни поети, но и като великъ борецъ за свободата на България.

Въ неговитѣ стихотворения, малко на брой, но ненадминати по силата на вдъхновението, съ което сж написани, е отразена болката му по народнитѣ мжки и страдания и готовността му да се жертвува за брата робъ. И той стори това. Неговата чета премина Дунава, като завладѣ парахода „Радечки“, отзова се на робската българска земя и развѣ знамето за борба. Но сждено било Ботевъ да падне жертва и да не види деня на нашата свобода.

Но, както самъ той казва: „Тозъ, който падне въ бой за свобода, той не умира“. Ботевъ и днесъ е живъ въ душитѣ на всички, които обичатъ свободата и милѣятъ за своята родина.

БАБИНОТО ВРЕТЕНЦЕ

— Да, — казалъ Вали Дядъ, — познавамъ го.

— Тогава бѣди така добъръ и ни заведи у него.

Вали Дядъ, изплашенъ още довече, казалъ:

— Но вие не може да посетите Вали Дядъ.

— Защо? — запиталъ принцътъ.

— Защото... защото... защото Вали Дядъ умрѣ.

— Наистина ли? — извикали всички.

— Умрѣ... умрѣ... — повторилъ Вали Дядъ.

Тогава принцътъ и принцесата продължили пътя си безъ да се отбиватъ въ града. Принцътъ отъ Некабадъ се оженилъ за Принцесата отъ Кейестанъ и тѣ двамата били много щастливи.

Вали Дядъ си останалъ пакъ въ своята колиба, като продължавалъ да коси сѣно за петъ пени на день. И, може би, той е билъ най-щастливиятъ отъ тримата.

За момиче, за момченце, пѣе чудното вретенце, и срѣдъ бабината прежда нѣщо весело нарежда: — Шомъ съсьбаба изпредеме, две недѣли ще тъчеме бѣло платно за кушулки, за деца и млади булки, тежки вълнени сукмани и за ѳпаси колани. А за старитѣ гилини, все отъ селото комшини, топла бозова абица, и кесийка съсь жълтица... И. Стубелъ

Георги Крънзовъ

ПРИНЦЕСА ЗЛАТНОТО СЪРДЦЕ

Драматична приказка въ две картини

Лица:

ЦАРЬТЪ на Далечното царство
ЦАРИЦАТА
ПРИНЦЪ НЕЗАБРАВИМЪ — тѣхенъ синъ
ПРИНЦЕСА ЗЛАТНОТО СЪРДЦЕ
ЛАТИНКА — нейна прислужница
ГРАЦИЯ — прислужница на царицата

Действието става въ Далечното царство, което се намира задъ деветъ морета и десетъ други царства.

ПЪРВА КАРТИНА

Малка стая въ двореца. Въ дѣното камина, въ която гори огнь. Кѣсно вечерьта. Царьтъ и Царицата сж седнали въ удобни кресла до камината. Царьтъ чете голѣма дебела подвързана книга, а Царицата плете. Вънъ духа силенъ вѣтеръ.

Царицата: — Кжде ли е сега нашиятъ синъ Незабравимъ въ това студено време?

Царьтъ: — Бере студа по пжтищата. Нали е тръгналъ невѣста да си избира.

Царицата: — Ето вече година близо какъ го нѣма. Всѣки мигъ го очаквамъ да се върне.

Царьтъ: — Не се тревожи, царице моя, скоро пакъ ще го видимъ. Наближава да се върне. Нали му позволихъ година време да ходи по чужди царства и далечни страни, за да си избере най-хубавата и най-добрата отъ всички царски дъщери. А ето годината свършва.

Царицата: — Всѣки день съмъ броила днитѣ и сега сърдцето ми бие неспокойно. Очаквамъ го. Всѣки шумъ ми се струва неговитѣ стъпки, всѣки тропотъ — неговиятъ тропотъ. Боже, върни ми го живъ и здравъ моя любимъ Незабравимъ.

Царьтъ: — Аминъ!
Вънъ се почуква.

Царицата: — скача. — Това е той! Кой ще му отвори? Всички вече сж заспали.

Царьтъ: — става. — Ще иде азъ да му отворя. — Взема единъ голѣмъ ключъ, окаченъ на стената, и отива да отвори.

Царицата: — поставя още дърва въ камината. — Колко ли е премръзналъ, Боже мой!

Влиза Царьтъ заедно съ Латинка, която е само по рокля, мокра отъ дъжда.

Царьтъ: — Това не е нашиятъ синъ Незабравимъ, а едно младо момиче.

Латинка: — която се покланя на Царя и Царицата. — Азъ съмъ принцеса Златното сърдце, Ваше Величество.

Царьтъ и Царицата: — едновременно. — Принцеса Златното сърдце?!

Латинка: — Да, Ваше величество!

Царицата: — Но кжде сте тръгнали въ това лошо време, мила моя? И въ това облѣкло?

Латинка: — Единъ лошъ царъ нападна нашето царство и уби моитѣ родители. Азъ едвамъ можахъ да избѣгамъ, заедно съ своята прислужница Латинка, която избубихъ въ го-

рата. Търсихъ я дълго, но не можахъ да я намѣря. Цѣла съмъ премръзнала и измокрена. Не ме гледайте, че съмъ така облѣчена, азъ съмъ истинска царска дъщеря.

Царицата: — Ела до огнь, принцесо Златно сърдце! Седни тукъ и се изсуши! Ти ще останешъ при насъ тази нощъ. Ще спишъ въ Златната гостна спалня.

Латинка: — сѣда при камината и почва да се грѣе.

Царицата: — тихо на Царя. — Дали е истина това, което казва тя?

Царьтъ: — Не вѣрвамъ да лже. Тя изглежда така мила. Царицата: — Ще провѣря. Азъ зная какъ. — Къмъ Латинка. — Стоплихте ли се, мила моя? Елате сега да ви отведе въ Златната гостна спалня. Тя е най-хубавата отъ всички.

Латинка: — става и трѣгва следъ Царицата. — Идвамъ, Ваше величество.

Дветѣ излизатъ.

Царьтъ: — Неочакванъ гостъ. Ние очакваме сина да се завърне съ нѣкой царска дъщеря, а тя сама идва тукъ.

Идва Царицата.

Царицата: — Утре ще